

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. คำถามการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการ การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการให้บริการห้องสมุดและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

คำถามการวิจัย

1. การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ควรมีวิธีการอย่างไรเพื่อให้ผู้เข้าไปใช้บริการมีปริมาณเพิ่มขึ้น
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเข้าไปใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนบรบือวิทยาคารอยู่ในระดับใด หลังจากได้พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านแล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ ครูแนะแนว ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ประจำปีการศึกษา 2553

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ ครูแนะแนว ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร ปีการศึกษา 2553

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามวัดความพึงพอใจและแบบสังเกต ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเองแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเที่ยงตรง (Reliability) เท่ากับ 0.91 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 - 0.75 และใช้แบบสังเกต โดยมีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.67 - 1 ความเที่ยงตรง (Reliability) โดยวิธีการของสก็อต (Scott) ได้ความเที่ยงทั้งฉบับเป็น 0.94 สังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โดยแบบสังเกตประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ เครื่องมือทั้งสองชนิดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากแบบสังเกต และแบบวัดความพึงพอใจจากการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โรงเรียนบรบือวิทยาคาร โดยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนบรบือวิทยาคาร เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจทั้งหมดไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2553 โดยได้แจกแบบวัดความพึงใจจำนวน 750 ฉบับ และนำแบบสอบถามความวัดพึงพอใจที่รวบรวมมาได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งแบบสอบถามได้คืนมาทั้งหมด 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ และใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ร่วม โดยผู้วิจัยเข้าไปร่วมกิจกรรมหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาการอ่านของนักเรียน เพื่อทำการสังเกต ซักถาม และจดบันทึกแบบเปิดเผยตัว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ข้อมูลจากการประชุมสนทนากิจการกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมาครบถ้วนแล้วจึงทำการการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร และนำข้อมูลจากแบบสังเกตและแบบวัดความพึงพอใจ มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วนำมาจัดเรียงลำดับแบบสังเกตและแบบวัดความพึงพอใจและลงรหัส แล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้คือ

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจากแบบสังเกตตอนที่ 1 และแบบวัดความพึงพอใจตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตตอนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร และแบบวัดความพึงพอใจตอนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายโดยใช้คะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาการพัฒนาการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ ครูแนะแนว ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคาร รวมทั้งสิ้นจำนวน 520 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผลการจัดกิจกรรมตามโครงการ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามโครงการของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร สรุปได้ดังนี้

- 2.1 นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กระจือรือร้อน ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และมีความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.2 การจัดโครงการสัปดาห์ห้องสมุด เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ใฝ่รู้ ให้ความสำคัญกับการอ่านมากยิ่งขึ้น สนใจค้นคว้าหาความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย
- 2.3 นักเรียนได้รับความสุขและความบันเทิงจากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเห็นความสำคัญของการอ่าน
- 2.4 เมื่อดำเนินการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง คือ นักเรียนได้อ่านหนังสือและชอบอ่านหนังสือมากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาแนะนำเสนอ เช่น กิจกรรมยอดนักอ่าน เสนอสารแนะนำรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือ ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับทั้งความรู้และความบันเทิง

3. ผลการวิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ลำดับที่ 1 คือ มีความสนุกสนานเพลิดเพลินต่อการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.39 ลำดับที่ 2 คือ มีมารยาทในการอ่านหนังสือ โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.25 และลำดับที่ 3 คือ มีส่วนร่วมในการชักชวนเพื่อนให้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.24 ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดจำแนกเป็นรายด้านพบว่าความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านบริการยืม-คืน อย่างเป็นระบบ และ การจัดกิจกรรมเพื่อประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการอ่าน ทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น อยู่ในลำดับที่ 1 โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.39 ลำดับที่ 2 คือ มีบริเวณการจัดป้ายนิทรรศการในห้องสมุดเนื่องในเทศกาลต่างๆ และ กิจกรรมยอดนักอ่าน ทำให้ปริมาณการอ่านเพิ่มมากขึ้น โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.34 และ

ลำดับที่ 3 คือ แสงสว่างภายในห้องสมุดมีความเหมาะสม และ ความเหมาะสมของบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุด โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.31 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุด โรงเรียนบรบือ วิทยาการ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม นำมาอภิปรายเพื่อเป็นการขยายผลการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

1. ผลการจัดกิจกรรมตามโครงการ

ผลการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุด โรงเรียนบรบือ วิทยาการ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียน และมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จ เพราะการอ่านจัดเป็นทักษะที่สำคัญยิ่ง อันส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกวิชาที่จำเป็น ดังนั้นแต่ละห้องสมุดในโรงเรียนจึงมีการดำเนินงานพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับ จวีวรรณ อุทากินันท์ (2542 : 86) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนับว่าเป็นวิธีการที่จะช่วยให้การมีความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นแรงจูงใจให้ผู้อ่านได้อ่านอย่างมีความสุข การอ่านหนังสือเป็นการพัฒนาตนเอง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม ซึ่งการมีทักษะในการอ่าน ถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องมีการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักอ่าน และ แม้นมาศ ขวลิต (2545 : 218) ที่กล่าวว่า การอ่านหนังสือเป็นการพัฒนาตนเอง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม การอ่านหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายแม้ในหมู่ผู้รู้หนังสือแล้ว โดยเฉพาะการอ่านหนังสือที่ดีและมีสาระยังมีน้อยขึ้นไปอีก สาเหตุมีอยู่หลายประการนับตั้งแต่การขาดแคลนหนังสือที่ดีและตรงกับความต้องการของผู้อ่าน การขาดแคลนแหล่งหนังสือที่จะยืมอ่านได้ ไปจนถึงการดึงความสนใจและการแย่งเวลาของสื่ออื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ รวมทั้งขาดการชักจูง การกระตุ้น และมีนิสัยรักการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน เมื่อเทียบกับความเพลิดเพลินและการได้ฟัง ได้รู้เห็นเรื่องต่างๆ จากโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงแล้ว การอ่านหนังสือเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องใช้ความพยายามมากกว่า และต้องมีทักษะในการอ่าน ถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องมีการ

ปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักอ่าน ซึ่งควรมีลักษณะ ดังนี้

- 1.1 ระวังใจให้เกิดความยากอ่านหนังสือ
- 1.2 ให้เกิดความพยายามที่จะอ่านเพื่อจะได้อ่านเรื่องที่น่าสนใจที่มีอยู่ในหนังสือ และนำเสนอตามกิจกรรมที่จัดขึ้น
- 1.3 แนะนำ กระตุ้นให้อยากรู้อยากเห็นเรื่องน่ารู้ต่างๆ เกิดความรอบรู้ คิดกว้าง มีการอ่านต่อเนื่องจนเป็นนิสัย
- 1.4 สร้างบรรยากาศที่น่าอ่าน รวมทั้งให้มีวัสดุการอ่าน มีแหล่งการอ่านที่เหมาะสมและเพียงพอ

2. ผลการวิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

ผลการวิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร พบว่า อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพ มีการเตรียมพร้อมและคำนึงถึงนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ทางห้องสมุดจัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีรัตน์ เิงกลิ่นจันทร์ (2538 :157) ที่กล่าวว่า ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านการอ่านของนักเรียน รายบุคคล เพื่อที่จะจัดกิจกรรมสนองกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

3. ผลการวิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร

ผลการวิเคราะห์แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร พบว่า อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด มีความสำคัญต่อการอ่าน เพราะการอ่านจัดว่าเป็นทักษะที่สำคัญยิ่ง รวมไปถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ดึงดูดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด อันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกๆด้านที่จำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีรัตน์ เิงกลิ่นจันทร์ (2538 :157) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต้องเป็นกิจกรรมที่เข้าใจทำทลายความสนใจความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งมีความหลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อย่างมีความสุข และเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินงานการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร นักเรียนได้ให้ความสนใจในการอ่านมากขึ้น เพราะได้ทั้งความรู้และความบันเทิงในด้านการอ่าน จึงควรดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด ทำให้นักเรียนรู้จักและเข้าใช้บริการห้องสมุดมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน และพัฒนาการอ่านของตนเอง เพราะนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับทั้งความรู้และความบันเทิง จึงควรดำเนินการจัดกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดกิจกรรมยอคนักอ่านมีความหลากหลายมากขึ้น อาจจะใช้ความรู้จากหนังสือหลายๆแบบ เช่น หนังสือนิทาน หนังสือเรียน หนังสือความรู้ทั่วไป หนังสือพิมพ์ รวมไปถึงวารสารและนิตยสารต่างๆด้วย เพื่อให้นักเรียนได้อ่านหนังสือหลายๆรูปแบบในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดกิจกรรมแนะนำการอ่าน ทำให้นักเรียนรู้จักหนังสือมากขึ้น และสนใจอยากมีส่วนร่วมในการอ่านหนังสือเพื่อพัฒนาการอ่านของตนเอง จากที่นักเรียนไม่ค่อยเข้ามาใช้บริการในห้องสมุดก็ทำให้นักเรียนต้องการที่จะเข้ามาอ่านหนังสือในห้องสมุดมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

2.2 สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียน

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียน

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียน